7/295 -3-

133

T.C.
DEVLET BAKANLIĞI

SAYI : B.02.0.005/00360

KONU :

ANKARA

10 / 09 / 1999

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
GENEL SEKRETERLİĞİNE

İLGİ: TBMM Başkanlığının 16.08.1999 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/295-1091/3077 sayılı yazısı.

Hatay Milletvekili Mustafa GEÇER'in Bakanlığıma tevcih ettiği ve ilgi yazı ekinde gönderilen 7/295-1091 esas no'lu yazılı soru önergesi cevabı ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Prof. Dr. Tunca TOSKAY
Devlet Bakanı

EK: Soru önergesi cevabı.

DAĞITIM

Gereği :
TBMM Başkanlığına

Bilgi :
Başbakanlığa

HATAY MİLLETVEKİLİ SAYIN MUSTAFA GEÇER'İN 7/295-1091 ESAS NOLU YAZILI SORU ÖNERGESİ CEVABIDIR

SORU 1:

Yöre halkına ve ülkemiz ekonomisine büyük katkı sağlayacağına inandığımız İskenderun Serbest Bölge çalışmaları hangi safhadadır? Hayata geçirilmesi için nasıl bir yol izliyorsunuz?

CEVAP:

İskenderun'da serbest bölge kurulmasına ilişkin talep, Hatay Valiliği'nin yapmış olduğu 22.04.1996 tarihli müracaatı ile Dış Ticaret Müsteşarlığına iletilmiş olup, anılan bölgenin İskenderun İlçesi Sarıseki mevkiinde İskenderun Organize Sanayi Bölgesi'nin yanında yer alan İskenderun Demir Çelik Fabrikaları'na ait kullanılmayan 287.000 m^2'lik alan üzerinde kurulmasının düşünüldüğü ifade edilmiştir.

Söz konusu talep ile ilgili olarak, Hatay Valisi Başkanlığında, Yazıcılar Holding, Ekinciler Holding ve İskenderun Organize Sanayi Bölgesi Müdürlüğü temsilcilerinin katılımı ile 30.07.1996 tarihinde Dış Ticaret Müsteşarlığı'nda yapılan toplantıda, İskenderun'da serbest bölge kurulmasına ilişkin talebin değerlendirilebilmesi için hazırlanacak bir ön fizibilite raporunun gönderilmesi gerektiği bildirilmiştir.

Anılan heyetçe hazırlanan ön Fizibilite Raporu'nun değerlendirilmesini müteakiben, 06-07.03.1997 tarihleri arasında, İskenderun Serbest Bölgesi ile ilgili olarak temas ve tetkiklerde bulunmak üzere Dış Ticaret Müsteşarlığı üst düzey yetkililerinden oluşan bir heyet tarafından, serbest bölge kurulması düşünülen iki ayrı arazi yerinde incelenmiştir.

İncelemeler sonucunda;

-Serbest bölge kurulması düşünülen arazilerden ilkinin; Organize Sanayi Bölgesi ile İSDEMİR Lojmanları arasında kalan İSDEMİR'e ait 287.000 m2 genişliğinde ve yer itibariyle elverişli bir konumda olduğu, ancak sözkonusu arazide kot farklılıkları ile İSDEMİR Lojmanları'nın bulunduğu ve İskenderun'un ticari potansiyeline göre yeterli olmadığı,

-İskenderun Organize Sanayi Bölgesi'nin güneyinde yer alan İSDEMİR'e ait ve İSDEMİR yetkililerince serbest bölge kurulması için satılabileceği belirtilen 557.000 m2'lik ikinci arazinin ise, serbest bölge kurulmaya teknik yönden daha elverişli olduğu,

belirlenmiş ve ayrıca, Hatay Valisi ve İskenderun Organize Sanayi Bölgesi Müdürlüğü, İskenderun Organize Sanayi Bölgesi Müteşebbis Heyeti, İSDEMİR Genel Müdürlüğü, İskenderun Serbest Bölge Müteşebbis Teşekkülü ve İskenderun Deniz Ticaret Odası Başkanlığı yetkililerinin katılımı ile yapılan toplantıda da serbest bölgenin bu ikinci arazi üzerinde kurulması hususunda mutabık kalınmıştır.

Ancak, bu aşamadan sonra İskenderun Serbest Bölgesi Müteşebbis Teşekkülü'nden alınan 29.04.1998 tarihli yazıda, daha önce uygun görülen 557.000 m2'lik ikinci araziden hiç söz edilmeyerek, tam aksine henüz mülkiyeti alınmamış olan 287.00 m2'lik birinci arazinin serbest bölge yapılması için uygun olup, olmadığı tekrar sorulmuştur.

../.

Konuya ilişkin, 07.05.1998 tarih ve 22480 sayılı cevabi yazıda; serbest bölge kurulması amacıyla mülkiyeti kazanılmaya çalışılan 287.000 m2'lik arazinin tüm ilgili tarafların katılımı ile yapılan toplantıda uygun görülmeyen birinci arazi olduğunun anlaşıldığı belirtilerek, daha önce yapılan toplantılar ve yerinde gerçekleştirilen incelemeler sonucunda, İSDEMİR'e ait 557.000 m2'lik arazinin serbest bölge kurmaya daha elverişli olduğunun tespit edilmiş olduğu hatırlatılmış ve diğer taraftan İskenderun Serbest Bölgesi'ni kurup-işletmek üzere kurulan İskenderun serbest bölge müteşebbis teşekkülünde hangi firma ve/veya kuruluşların ne oranlarda pay sahibi olduğunun ve sermayesinin, oldukça yüklü bir mali portesi olan serbest bölge yatırım harcamalarını gerçekleştirebilecek yeterlilikte olup, olmadığının bilinmesi gerektiği, zira, anılan teşekkülün yeterli sermayeye sahip olmaması durumunda, "serbest bölgelerin tamamen özel sektöre ait arazi üzerinde kurulması ve altyapının da özel sektör tarafından yapılarak, kurulup-işletilmesi" şeklinde ülkemizde halen uygulanmakta olan serbest bölge kuruluş modeline göre, finansman zorluğuyla karşılaşılabileceğinin düşünülmekte olduğu ifade edilmiş ve bu çerçevede, serbest bölge kuruluşuna müsait alan hakkında arazinin mülkiyet durumu ile finansmanının ne şekilde karşılanacağı hususundaki bilgi ve belgelerin gönderilmesi talep edilmiş ve bunların yapılacak inceleme sonucunda uygun görülmesi durumunda, İskenderun Serbest Bölgesi'nin kuruluşuna ilişkin yasal prosedürün başlatılması cihetine gidilebileceği bildirilmiştir. Ancak, yukarıda bahsedilen bilgi ve belgeler bugüne kadar Müsteşarlığımıza intikal ettirilmediği gibi, konuya ilişkin herhangi bir cevabi yazı da alınmamıştır. Yukarıda belirtilen gelişmeler çerçevesinde, müteşebbis heyetin serbest bölgenin kurulup, işletilmesi için gerekli finansmanı sağlayamadığı bu nedenle söz konusu projenin gündemden çekildiği sonucuna varılmaktadır.

SORU 2:

İskenderun Serbest Bölge olarak hizmete açılması için bir hedefiniz var mı?

CEVAP:

Serbest bölgelerden beklenen amaçlara ulaşılabilmesi için, kuruluş yeri seçiminde; sanayinin gelişmişliği, üretim ve dış ticaret hacminin yüksek olmasının yanı sıra; kurulması talep edilen yeni bir serbest bölgenin halihazırda faaliyette olan başka serbest bölgelerin hinterlandı içerisinde bulunmaması gibi kriterler göz önünde tutulmaktadır.

Hal böyle iken, İskenderun'na çok yakın mesafede bulunan ve 12.12.1990 tarihinde açılışı yapılmış olan 4.800.000 m2'lik çok geniş bir alan üzerinde kurulu Adana-Yumurtalık Serbest Bölgesi Körfez Krizi nedeniyle faaliyete geçememiş, ticari aktiviteye ise 1998 yılı başlarında başlanmış ancak, halen istenilen seviyeye ulaşamamıştır. Ayrıca, 1.136.994 m'lik arazi üzerinde kurulu Gaziantep Serbest Bölgesi de 05.07.1999 tarihi itibariyle ticari faaliyete açılmış bulunmakla birlikte, henüz kayda değer bir talep olmamıştır.

Bu itibarla, yukarıda adı geçen iki serbest bölgenin halihazırda faaliyette olmalarına rağmen mevcut durumları göz önüne alındığında İskenderun'da kurulacak bir serbest bölgenin ülke ekonomisine çok fazla bir katkısı olamayacağı düşünülmektedir. Bu nedenle bölgenin kurulup-işletilmesi için gerekli büyük miktarda sermayenin ekonomik getirisi yüksek başka alanlarda kullanılmasının daha yararlı olacağı esasen, ülke ve yöre ekonomisine önemli katkı sağlayacak, istihdam artışına destek olacak, mevcut serbest bölgelere rakip olmayacak ve yeni teknolojilerin ülkeye getirilmesine aracılık edecek serbest bölge kurma projeleri dışında, eldeki imkanlarla mevcut serbest bölgelerin daha da iyileştirilmesinin, ihtiyaç olan bölgelerde genişletme çalışmalarının sürdürülmesinin ülke ekonomisi açısından daha olumlu olacağı aşikardır.